

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
ul. Stefana Okrzei 16
57-300 Kłodzko

DYR.046.4.2024.TJ

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU KŁODZKIEGO
ZA ROK 2023
NA PODSTAWIE DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO-
EPIDEMIOLOGICZNEJ
W KŁODZKU**

Kłodzko 2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. Sytuacja epidemiologiczna powiatu kłodzkiego	5
2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	11
3. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	12
4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	14
5. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej.....	17
6. Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy	17
7. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	22
8. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	26
9. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	33
10. Działalność laboratoryjna.....	38
PODSUMOWANIE.....	39

WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny: środowiska, pracy w zakładach pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Głównym celem tych działań w ostatnich latach jest:

„doskonalenie wykorzystania usług cyfrowych w sprawowaniu nadzoru oraz upowszechnianie wiedzy dotyczącej zachowań bezpiecznych dla zdrowia, promowanie zdrowego trybu życia, zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego na nadzorowanym terenie, poprawa stanu zdrowia publicznego w tym zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, ograniczanie negatywnych skutków wpływu czynników środowiskowych na zdrowie społeczeństwa”.

Wykonywanie w/w zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Do zakresu działania Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kłodzku w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności; opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych. Do bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej, warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, warunków zdrowotnych produkcji obrotu przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”). Ponadto kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy,

zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach, higieny procesów nauczania.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowany jest nadzór nad przestrzeganiem przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne i ich mieszaniny lub wyroby, obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszanin oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej zawartych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej.

W dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje analiz i ocen epidemiologicznych, sprawuje nadzór nad szczepieniami ochronnymi, wydaje decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje swoje zadania na najwyższym poziomie poprzez wdrożony zintegrowany system zarządzania w oparciu o normy: PN-EN ISO 9001:2015 „System zarządzania jakością– Wymagania”, PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję” oraz PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap.1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Według ewidencji na koniec roku 2023 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku znajdowało się **1 965** obiektów żywienia i żywności, **1 123** obiekty użyteczności publicznej i wodne, **322** obiekty działalności leczniczej, **246** zakładów pracy oraz **156** obiektów nauczania i wychowania. Ponadto zgłoszonych zostało **541** turnusów w **93** obiektach wypoczynku i rekreacji.

W 2023 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kłodzku przeprowadzili **4 101** czynności kontrolnych w wyniku, których wydano **3 070** decyzji, postanowień i specjalistycznych opinii.

Ponadto działaniami oświatowo- zdrowotnymi objęto **31 819** dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Pracownicy PSSE w ramach działalności podstawowej przeprowadzili **7 158** badań i **13 968** oznaczeń.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU KŁODZKIEGO

W 2023 roku Sekcja Epidemiologii prowadziła następujące działania:

- nadzór nad chorobami zakaźnymi,
- nadzór nad szczepieniami ochronnymi,
- nadzór nad podmiotami leczniczymi.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie kłodzkim w 2023 r.

Analiza niektórych chorób zakaźnych w roku 2023 w odniesieniu do roku 2022.

L. p.	Nazwa jednostki chorobowej	Rok 2022	Rok 2023
1	Salmonelloza	5, w tym: M. Kłodzko – 2 Gm. Kłodzko – 1 M. Nowa Ruda – 1 Gm. Nowa Ruda – 1	4, w tym: M. Kłodzko – 3 Gm. Kudowa-Zdrój - 1
2	Zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	97, w tym: M. Kłodzko – 9 Gm. Kłodzko – 8 M. Nowa Ruda – 19 Gm. Nowa Ruda – 6 Gm. Radków – 2 Gm. Stronie Śląskie – 8 Gm. Łądek-Zdrój – 9 Gm. Międzylesie – 9 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 12 Gm. Kudowa-Zdrój – 7 Gm. Lewin Kłodzki – 2 Gm. Duszniki-Zdrój – 2 Gm. Szczytna – 4	15, w tym: Gm. Polanica-Zdrój- 3 M. Kłodzko – 1 Gm. Kłodzko – 1 M. Nowa Ruda – 2 Gm. Nowa Ruda – 2 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 3 Gm. Łądek-Zdrój – 1 Gm. Kudowa-Zdrój – 1 Gm. Szczytna – 1
3	Biegunki do lat 2	116, w tym: M. Kłodzko – 26 Gm. Kłodzko – 14 M. Nowa Ruda – 14 Gm. Nowa Ruda – 5 Gm. Radków – 2 Gm. Stronie Śląskie – 9 Gm. Łądek-Zdrój – 9 Gm. Międzylesie – 8 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 10	55, w tym: Gm. Bystrzyca Kłodzka – 14 Gm. Kłodzko - 10 M. Kłodzko – 8 M. Nowa Ruda – 5 Gm. Nowa Ruda – 4 Gm. Międzylesie – 3 Gm. Radków – 2 Gm. Stronie – 2 Gm. Polanica – 2

		Gm. Kudowa-Zdrój – 5 Gm. Lewin Kłodzki – 3 Gm. Szczytna – 6 Gm. Polanica-Zdrój – 5	Gm. Kudowa-Zdrój – 2 Gm. Łądek-Zdrój – 1 Gm. Duszniki-Zdrój – 1 Gm. Szczytna - 1
4	Płonica (szkarlatyna)	54, w tym: M. Kłodzko – 2 Gm. Kłodzko – 7 M. Nowa Ruda – 22 Gm. Nowa Ruda – 2 Gm. Radków – 11 Gm. Stronie Śląskie – 2 Gm. Międzyzlesie – 1 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 4 Gm. Szczytna – 2 Gm. Polanica-Zdrój – 1	98, w tym: Gm. Bystrzyca Kłodzka – 27 M. Nowa Ruda – 19 Gm. Radków – 10 Gm. Kłodzko – 9 Gm. Nowa Ruda – 9 Gm. Międzyzlesie – 6 Gm. Polanica-Zdrój – 6 M. Kłodzko – 4 Gm. Kudowa-Zdrój – 3 Gm. Szczytna – 3 Gm. Łądek-Zdrój – 2
5	Borelioza	53, w tym: M. Kłodzko – 4 Gm. Kłodzko – 10 M. Nowa Ruda – 14 Gm. Nowa Ruda – 8 Gm. Łądek-Zdrój – 2 Gm. Międzyzlesie – 4 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 4 Gm. Szczytna – 6 Gm. Polanica-Zdrój – 1	43, w tym: Gm. Kłodzko – 7 M. Nowa Ruda – 6 Gm. Nowa Ruda – 6 Gm. Kudowa-Zdrój – 4 M. Kłodzko – 4 Gm. Szczytna – 3 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 3 Gm. Polanica-Zdrój – 3 Gm. Stronie Śląskie – 2 Gm. Radków – 2 Gm. Międzyzlesie – 2 Gm. Łądek-Zdrój – 1
6	KZM Kleszczowe Zapalenie Mózgu	21, w tym: M. Kłodzko – 2 Gm. Kłodzko – 5 M. Nowa Ruda – 3 Gm. Nowa Ruda – 3 Gm. Łądek-Zdrój – 1 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 3 Gm. Kudowa-Zdrój – 2 Gm. Lewin Kłodzki – 1 Gm. Duszniki-Zdrój – 1	4, w tym: Gm. Bystrzyca Kłodzka – 1 Gm. Kłodzko – 1 M. Nowa Ruda – 1 M. Kłodzko – 1

7	Ospa wietrzna	315, w tym: M. Kłodzko – 34 Gm. Kłodzko – 85 M. Nowa Ruda – 6 Gm. Nowa Ruda – 3 Gm. Radków – 31 Gm. Stronie Śląskie – 2 Gm. Łądek-Zdrój – 4 Gm. Międzyzylesie – 17 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 75 Gm. Kudowa-Zdrój – 6 Gm. Duszniki-Zdrój – 2 Gm. Szczytna – 19 Gm. Polanica-Zdrój – 31	364, w tym: M. Kłodzko – 118 M. Nowa Ruda – 98 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 41 Gm. Kłodzko – 37 Gm. Nowa Ruda – 23 Gm. Szczytna – 15 Gm. Kudowa-Zdrój - 10 Gm. Polanica-Zdrój - 8 Gm. Radków – 7 Gm. Duszniki-Zdrój - 5 Gm. Stronie Śląskie – 1 Gm. Lewin Kłodzki – 1
8	WZW typu B	9, w tym: M. Kłodzko – 1 M. Nowa Ruda – 2 Gm. Radków – 1 Gm. Międzyzylesie – 1 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 2 Gm. Kudowa-Zdrój – 1 Gm. Szczytna – 1	10, w tym: M. Nowa Ruda – 2 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 2 Gm. Radków – 1 Gm. Kudowa-Zdrój – 1 Gm. Nowa Ruda – 1 M. Kłodzko – 1 Gm. Szczytna – 1 Gm. Polanica-Zdrój – 1
9	WZW typu C	11, w tym: M. Kłodzko – 5 M. Nowa Ruda – 2 Gm. Nowa Ruda – 1 Gm. Kudowa-Zdrój – 2 Gm. Duszniki-Zdrój – 1	12, w tym: M. Kłodzko – 4 Gm. Łądek-Zdrój – 2 Gm. Radków – 2 Gm. Międzyzylesie - 1 Gm. Kłodzko – 1 Gm. Nowa Ruda – 1 M. Nowa Ruda – 1
10	Świnka	0	2, w tym: Polanica-Zdrój- 1 Gm. Nowa Ruda- 1
11	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	4, w tym: M. Nowa Ruda – 1 Gm. Nowa Ruda – 1 Gm. Międzyzylesie – 1 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 1	2, w tym: Gm. Nowa Ruda – 1 Gm. Polanica-Zdrój - 1

12	Choroba meningokokowa	2, w tym: M. Nowa Ruda – 1 Gm. Bystrzyca Kłodzka – 1	0
13	Lamblioza	1 - Gm. Stronie Śląskie	2, w tym: Gm. Kłodzko – 1 Gm. Lewin – 1
14	COVID-19	7029	598
15	Grypa i zachorowania grypopodobne	potwierdzonych laboratoryjnie: 8	122 szybki test, PCR – 5 RSV 11
16	Clostridium difficile	148	136

Analiza porównawcza zachorowań w zakresie chorób zakaźnych roku 2023 do roku 2022 wykazała, że nastąpił spadek zachorowań na większość chorób zakaźnych w tym bardzo duży spadek zakażeń COVID-19 z 7029 przypadków w 2022 r. do 598 przypadków w 2023 r. Duże spadki zachorowań zarejestrowano także w przypadku zakażeń jelitowych różnego typu oraz kleszczowego zapalenia mózgu. Obraz spadków zachorowań uzupełniają zachorowania wywołane przez pałeczki Salmonella, zachorowania na boreliozę, grypę i zakażenia Clostridium difficile oraz wywołane przez pneumokoki.

Nieznacznie wzrosła ilość zachorowań na ospę wietrzną oraz WZW B i C. Dwukrotnie natomiast zwiększyła się ilość przypadków szkarlatyny. Pojawiły się też 2 przypadki świnki.

W 2023 r. zarejestrowano 3 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego: w Polanicy-Zdroju, Kudowie-Zdroju i Starej Morawie. Osoby chore przebadano w kierunku *Salmonella* i *Shigella*, rotawirusów oraz innych jelitowych drobnoustrojów chorobotwórczych. Nie ustalono czynnika etiologicznego zachorowań w ogniskach.

W 2023 r. pobrano w ramach nadzoru epidemiologicznego 425 prób do badań laboratoryjnych.

Zakażenia szpitalne

Na terenie działania PSSE Kłodzko funkcjonują 3 szpitale, w których zostały utworzone komitety i zespoły ds. kontroli zakażeń zakładowych.

W skład zespołu wchodzi: lekarz pełniący funkcję przewodniczącego zespołu, diagnosta laboratoryjny, farmaceuta, pielęgniarka epidemiologiczna, oraz pielęgniarki oddziałowe.

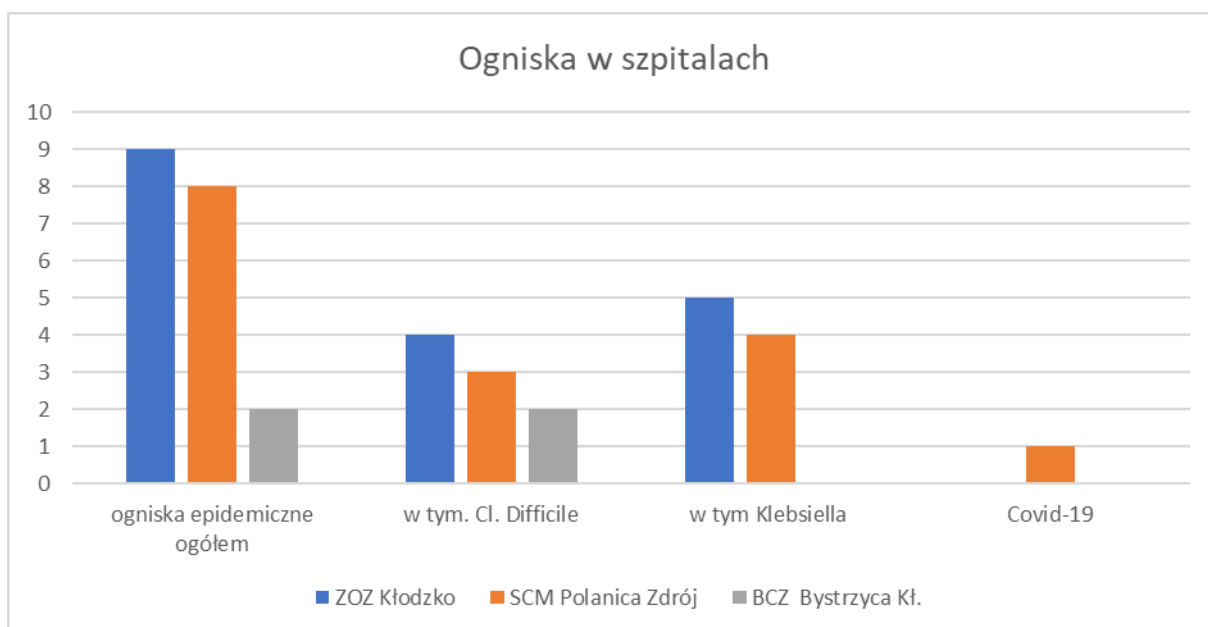

Komitety i zespoły prowadzą dokumentację wg obowiązujących formularzy (rejstry i raporty).

Podmioty są zobowiązane do przesyłania Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Kłodzku sprawozdań – raportów rocznych.

W 2023 r. na terenie powiatu kłodzkiego zarejestrowano 19 ognisk epidemicznych w tym:

- w ZOZ w Kłodzku 9 ognisk w różnych oddziałach – 4 ogniska były wywołane przez *Clostridium difficile* – łącznie 90 zakażeń, 5 ognisk było wywołanych przez *Klebsiella pneumoniae* – łącznie 49 zakażeń,
- w SCM Polanica-Zdrój 8 ognisk w różnych oddziałach – 3 ogniska były wywołane przez *Clostridium difficile* – łącznie 10 zakażeń, 4 ogniska były wywołane przez *Klebsiella pneumoniae* – łącznie 13 zakażeń. 1 ognisko było wywołane przez COVID-19 – 7 zakażeń.
- w Bystrzyckim Centrum Zdrowia 2 ogniska, oba wywołane przez *Clostridium difficile* – łącznie 5 zakażeń.

Łącznie w 2023 w 19 ogniskach w trzech szpitalach zarejestrowano 174 osoby zakażone w porównaniu do 235 w 21 ogniskach w dwóch szpitalach w roku 2022.

W Oddziale Wewnętrznym Szpitala ZOZ w Kłodzku podczas kontroli związanych z ogniskami epidemicznymi stwierdzono kilkakrotnie naruszenie obowiązujących procedur higieniczno-sanitarnych. Za powyższe uchybienia ukarano personel medyczny grzywnami w postaci mandatów karnych na łączną kwotę w wysokości 1 800 zł.

Szczepienia ochronne w 2023 r.

Wykonawstwo szczepień obowiązkowych pomimo znacznej liczby osób nie szczepiących dzieci jest nadal wysokie i przekracza 95%.

W 2023 r. zarejestrowano 347 dzieci niezaszczepionych przez rodziców uchylających się od szczepień obowiązkowych dzieci. Jest to wzrost liczby uchylających się w stosunku do 2022 roku kiedy to odnotowano 322 niezaszczepionych dzieci. Rodzice tych dzieci złożyli pisemne oświadczenia o odmowie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym lub nie zgłaszali się w terminie na wezwanie do szczepienia.

Zbiorcze dane o niezaszczepionych dzieciach z powodu odmowy poddania dzieci przez rodziców obowiązkowym szczepieniom ochronnym na terenie powiatu kłodzkiego przedstawiają się następująco (w porównaniu z rokiem 2022)- łącznie – 347 dzieci, w tym:

Jednostka terytorialna	Rok 2022	Rok 2023
Miasto Kłodzko	76	80
Miasto Nowa Ruda	56	70
Bystrzyca	39	46
Szczytna	24	41
Kudowa- Zdrój	50	40
Stronie Śląskie	7	15
Polanica- Zdrój	21	13
Międzylesie	12	12
Gm. Kłodzko	10	10
Duszniki- Zdrój	15	9
Lądek- Zdrój	4	4
Radków	4	4
Gmina Nowa Ruda	4	2
Lewin Kłodzki	0	1
Razem	322	347

Mimo dużej liczby uchylających się odnotowano znaczną ilość dzieci zaszczepionych preparatami zalecanymi, nabywanymi we własnym zakresie przez rodziców, będącymi zamiennikami szczepionek refundowanych przez Ministerstwo Zdrowia oraz uzupełnieniem kalendarza szczepień.

Nadal obserwuje się spadek zainteresowania starszych pacjentów szczepieniami zalecanymi.

Punkty szczepień są wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Szczególną uwagę zwraca się na zachowanie tzw. „łańcucha chłodniczego”, czyli przechowywania szczepionek w temperaturze +2 do +8°C, w punkcie szczepień oraz w czasie transportu z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku.

W 2023 roku w 5 punktach szczepień nastąpiło przerwanie łańcucha chłodniczego.

Do przerwania doszło w wyniku uszkodzenia sprzętu chłodniczego, wadliwego działania monitoringu lub nieprawidłowego postępowania ze szczepionkami przechowywanymi w lodówkach.

W 4 punktach szczepień, nieprawidłowo przechowywane szczepionki poddano utylizacji.

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W roku 2023 Państwowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku dokonał oceny jakości wody do spożycia na podstawie wymagań określonych w §20 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia

7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) oraz kontrolował utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych.

Infrastruktura zaopatrzenia ludności w wodę.

W 2023 roku skontrolowano urządzenia wszystkich 46 wodociągów publicznych i oceniono pozytywnie pod względem sanitarno-technicznym. Zarządcy wodociągów prawidłowo realizowali kontrolę wewnętrzną jakości wody. W ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nad jakością wody wodociągowej wykonano analizę 211 próbek pod względem mikrobiologicznym i fizyko-chemicznym. Na podstawie wyników badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku stwierdził w wodociągu Duszniki-Zdrój brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. Zarządca wodociągu w wyniku działań naprawczych doprowadził w krótkim terminie wodę do prawidłowej jakości.

W wyniku przeprowadzonych badań wody stwierdzono brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w przypadku 5 podmiotów indywidualnych zaopatrujących w wodę: obiekty noclegowe, dom opieki dla osób w podeszłym wieku oraz szkołę. W krótkim terminie po wykonaniu działań naprawczych przywrócono prawidłową jakość wody, potwierdzoną wynikami badań.

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego była ochrona zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób w szczególności poprzez opiniowanie i uzgadnianie w sprawach dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, opiniowanie w sprawach ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgadnianie dokumentacji projektowych i uczestnictwo w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

W ramach realizacji działalności ustawowej z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku:

- wyraża opinie o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,

- opiniuje środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia,
- uzgadnia zakresy prognoz oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanych dokumentów planistycznych, tj. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- opiniuje projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadnia projekty budowlane,
- uczestniczy w dopuszczaniu do użytku obiektów budowlanych.

W ramach działalności w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w roku 2023:

- zaopiniował 5 projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w trybie art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zaopiniował 63 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (bez opinii negatywnych), w tym 60 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy w trybie art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- wydał 19 uzgodnień, dotyczących dokumentacji projektowej oraz odmówił uzgodnienia w przypadku jednej dokumentacji projektowej,
- wydał 7 opinii, dotyczących określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym 3 opinie o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- wydał 25 opinii, dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, bez opinii zgłaszających sprzeciw w dopuszczeniu do użytkowania,
- zajął 87 razy stanowisko w sprawach niewymienionych powyżej (np. warunki zabudowy, lokalizacja inwestycji celu publicznego, środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, inne opinie i stanowiska, w tym na zlecenie).

Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych – **88**.

W 2023 r. odnotowano zwiększającą się ilość wniosków wpływających z urzędów miast i gmin, dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz współpracy organów PIS z samorządami w sprawach związanych z uzgadnianiem warunków zabudowy oraz ustalaniem lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zwiększenie liczby wniosków dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostało prawdopodobnie spowodowane przyspieszeniem procedur planistycznych przez urzędy w związku z wprowadzanymi istotnymi zmianami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w zakresie dotyczącym planistyki. Lawinowy wzrost liczby wniosków w sprawach dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego wynika ze zmiany ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w części dotyczącej uzgodnień z Państwową Inspekcją Sanitarną.

Obserwuje się ponadto pozytywne i znaczące efekty prowadzonej działalności z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polegającej między innymi na udzielaniu pomocy społeczeństwu (głównie projektantom oraz bezpośrednio inwestorom) poprzez udzielanie im informacji o obowiązujących przepisach prawnych i wynikających z nich wymaganiach higienicznych i zdrowotnych oraz uświadamianie zagrożeń i konsekwencji wynikających z ich nieprzestrzegania. Obserwowany wzrost świadomości inwestorów oraz konsultacje rozwiązań projektowych z osobami uprawnionymi do ich opracowywania, wpływa na ogólną poprawę jakości realizowanych inwestycji, w tym na wzrost dbałości o kwestie higieniczno-sanitarne. Zauważalny jest również wzrost poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie podstawowych obowiązków inwestora, wynikających z przepisów techniczno-budowlanych a w szczególności zapisów ustawy prawo budowlane, co przekłada się na ogólną poprawę bezpieczeństwa również sanitarnego.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej w 2023 roku skontrolowano 847 obiektów spośród 1 215 obiektów będących pod nadzorem Sekcji

Higieny Komunalnej. W 45 obiektach stwierdzono nieprawidłowości sanitarne. Porównując z rokiem poprzednim stan sanitarny tych obiektów był utrzymany na podobnym poziomie.

Tab.1 Skontrolowane obiekty użyteczności publicznej pod względem sanitarnym w 2023 roku.

Rok	Obiekty skontrolowane	Obiekty ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sanitarnymi	Obiekty ocenione pozytywnie pod względem sanitarnym
2023 rok	847	45	802

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku nadzoruje utrzymanie prawidłowego stanu sanitarnego w 9 obiektach zapewniających całodobową opiekę dla osób w podeszłym wieku. Kontrole w 8 obiektach nie wykazały nieprawidłowości pod względem sanitarno-technicznym, natomiast w jednym obiekcie kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie higienicznym. W 2023 roku skontrolowano także 295 obiektów świadczących usługi noclegowe. W 2 obiektach wykazano nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym, w 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości higieniczne, natomiast w 7 obiektach nieprawidłowości dotyczyły nadzoru nad jakością wody do spożycia przez ludzi z ujęć indywidualnych. Nieprawidłowości sanitarno-techniczne zostały usunięte w trakcie postępowań administracyjnych.

W 2023 roku skontrolowano też 226 zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, co stanowi 95% obiektów działających w sektorze beauty ujętych w ewidencji PSSE w Kłodzku. Stwierdzono nieprawidłowości sanitarne w 7 zakładach kosmetycznych, w 1 zakładzie fryzjerskim oraz w 4 zakładach świadczących kilka usług upiększających. Nieprawidłowości dotyczyły m.in. niestosowania wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w salonach kosmetycznych, gdzie dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej, nieprawidłowej dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku.

W 2023 roku skontrolowano 10 pływalni i 3 parki wodne. Kontrole wykazały nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w jednej pływalni. W pozostałych pływalniach i parkach wodnych stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. W jednym z parków wodnych stwierdzono jednostkowo nieprawidłową jakość wody w nieckach pod względem mikrobiologicznym. Po

wykonaniu wzmożonej dezynfekcji przywrócono prawidłowy stan higieniczny wody. Zarządcy pływalni realizowali prawidłowo w swoim zakresie nadzór nad jakością wody przeznaczonej do kąpieli. W wyniku przeprowadzonych na pływalniach kontroli stanu higienicznego instalacji wody ciepłej użytkowej w kierunku bakterii *Legionella* wykazano podwyższone wartości w jednym obiekcie. W wyniku podjętych działań zapewniono prawidłowy stan higieniczny instalacji wody ciepłej użytkowej. W obiektach hotelarskich i sanatoryjnych zapewniających rekreację wodną kontrole wykazały przekroczenia parametrów mikrobiologicznych wody, natomiast stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia utrzymany był prawidłowo. W wyniku działań sprawdzających i dezynfekcji nieprawidłowości zostały usunięte.

W 2023 roku funkcjonowały trzy zgłoszone kąpieliska. Kontrole przeprowadzone w trakcie trwania sezonu wykazały w jednym kąpielisku nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny sanitariatów oraz brak przydatności wody do kąpieli (zanieczyszczenie spowodowane sinicami). Po ustąpieniu skażenia wody kąpielisko zostało udostępnione do kąpieli.

Na podstawie wyników badań wody przeprowadzonych w sezonie kąpieliskowym dokonano klasyfikacji jakości wody w kąpieliskach jako dobrej w dwóch kąpieliskach i jako bardzo dobrej w jednym kąpielisku.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku podobnie jak w roku poprzednim otrzymał do rozpatrzenia 49 wniosków dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarnego (9 wniosków przekazano właściwym organom według kompetencji). Wnioski dotyczyły nieprawidłowego stanu higienicznego w lokalach mieszkalnych, nieprawidłowego stanu sanitarnego na terenie posesji przy budynkach wielolokalowych, nieprawidłowej jakości wody do spożycia, nieprawidłowego stanu higienicznego i porządkowego obiektów użyteczności publicznej oraz hałasu z urządzeń wentylacyjnych i grzewczych.

W 2023 roku przeważały wnioski dotyczące nieprawidłowego stanu higienicznego lokali mieszkalnych oraz nieprawidłowej jakości wody do spożycia. Potwierdzono zasadność wniosku dotyczącego stanu sanitarnego w mieszkaniu oraz dwóch wniosków dotyczących jakości wody w obiektach rekreacji wodnej. W wyniku podjętych działań nieprawidłowości zostały usunięte w trakcie postępowań wyjaśniających i administracyjnych.

V. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ.

Nadzór nad podmiotami świadczącymi usługi lecznicze.

Kontrole podmiotów świadczących usługi lecznicze w 2023 r.

L. p.	Rodzaj podmiotu leczniczego	Ilość podmiotów w rejestrze	Ilość podmiotów skontrolowanych	Ilość podmiotów ze złym stanem sanitarno-technicznym
1.	Szpitala	3	3	2
2.	Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze	3	3	2
3.	Sanatoria	24	4	2
4.	Szpitala Uzdrowiskowe	14	9	5
5.	Zakłady Przyrodolecznicze	14	5	3
6.	Zakłady rehabilitacji leczniczej – stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne	24	3	1
7.	Placówki ambulatoryjne	111	56	8
8.	Indywidualne i grupowe praktyki lekarskie ogółem	150	7	0

W 2023 roku skontrolowano 90 podmiotów leczniczych. W czasie kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny obiektów, stosowanie procedur dezynfekcji i sterylizacji, gospodarkę odpadami medycznymi oraz wykonawstwo szczepień ochronnych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

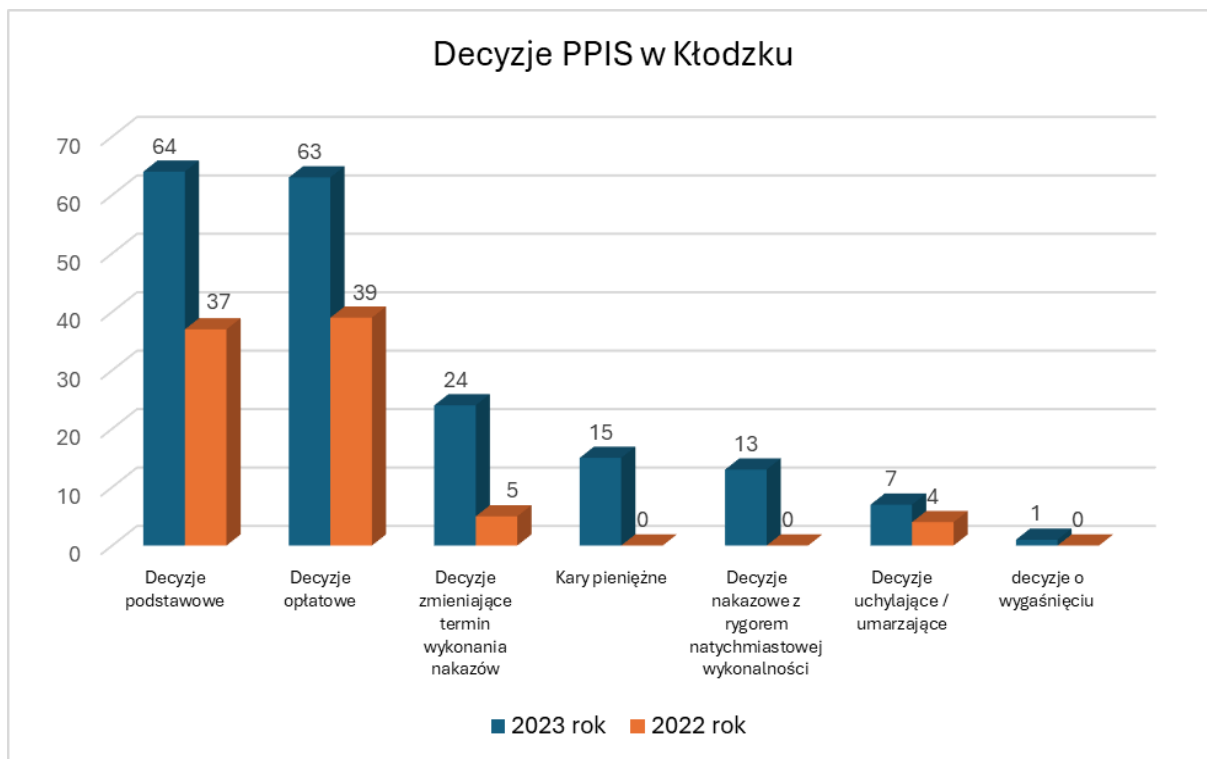
Podczas kontroli stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny w 23 podmiotach (wg załączonej tabeli), wobec których wszczęto postępowania administracyjne.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Sekcja Higieny Pracy zajmuje się nadzorem nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, prowadzeniem postępowań w sprawie stwierdzenia chorób zawodowych, postępowań administracyjnych w sprawie środków zastępczych oraz nadzorem nad

chemikaliami w tym produktami kosmetycznymi, biobójczymi, detergentami i mieszaninami chemicznymi.

W 2023 roku skontrolowano 175 zakładów (w porównaniu do roku 2022 r. wzrost o 35 %), przeprowadzając w nich 221 kontrole (w porównaniu do roku 2022 r. wzrost o 44 % kontroli), w tym 144 kontrole podstawowe, 53 kontrole sprawdzające oraz 24 kontrole tematyczne.

W skontrolowanych zakładach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy – 30 zakładów (wzrost o 30 % w porównaniu z 2022 r.),
- brak rejestru czynników szkodliwych – 9 zakładów (wzrost o 50 % w porównaniu z 2022 r.),
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego - 17 zakładów (wzrost o 31 % w porównaniu z 2022 r.),
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy oraz higieniczno-sanitarnych – 14 zakładów (w porównaniu do roku 2022 dynamika utrzymuje się na tym samym poziomie),
- uchybienia w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin – 10 zakładów (wzrost o 150 % w porównaniu z 2022 r.),

- uchybienia w zakresie czynników biologicznych– 2 zakłady, co oznacza poprawę warunków środowiska pracy w porównaniu z rokiem 2022,
- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych– 6 zakładów, co oznacza poprawę warunków środowiska pracy w porównaniu z 2022 r.

Działalność w zakresie chorób zawodowych

W 2023 roku zgłoszono 364 podejrzenia chorób zawodowych. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło:

- pylicy azbestowej (3.5)- 290 zgłoszeń,
- pylicy górników kopalń węgla (3.2)- 32 zgłoszenia,
- pylicy krzemowej (3.1)- 15 zgłoszeń.

Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób wzrosła o 34 % w stosunku do roku 2022, kiedy to zgłoszono 272 podejrzenia chorób zawodowych.

Decyzje wydane w sprawie chorób zawodowych w 2023 r.:

Choroba zawodowa		Numer choroby z wykazu	Decyzje stwierdzające chorobą zawodową	Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
Pylica krzemowa		3.1	1	1
Pylica górników kopalń węgla		3.2	8	5
Pylica spawaczy		3.4	1	1
Pylica azbestowa		3.5	59	84
Astma oskrzelowa		6	0	1
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	guzki głosowe twarde	15.1	0	1
	wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych	15.2	0	1
	niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią	15.3	1	0
Rak płuca, rak oskrzeli		17.1	1	1
Choroby skóry: alergiczne kontaktowe		18.1	0	1

zapalenie skóry				
Zespół cieśni w obrębie nadgarstka		20.1	1	0
Zespół wibracyjny	postać kostno-stawowa	22.2	1	0
	postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawow	22.3	0	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	COVID-19	26	1	0
	Borelioza	26	1	0
<u>SUMA</u>			<u>75</u>	<u>97</u>

W 2023 roku wystawiono 75 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 97 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej natomiast w roku 2022 wydano 128 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 283 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, w tym nad prekursorami oraz produktami biobójczymi

W 2023 r. przeprowadzono 122 kontrole dotyczące substancji chemicznych w zakładach stosujących lub produkujących substancje i preparaty chemiczne, dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz dalszych użytkowników - formulatorów. W stosunku do roku 2022 przeprowadzono 21 % więcej kontroli.

W 2023 r. wydanych zostało 7 decyzji dotyczących nadzoru nad chemikaliami. Stwierdzone nieprawidłowości: karty charakterystyki niezgodne z prawem u wprowadzających do obrotu oraz stosujących, brak aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, udostępnianie produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia,

Na terenie powiatu kłodzkiego w 18 podmiotach stosowane są prekursory narkotyków z kategorii 3, są to: kwas solny, kwas siarkowy i aceton. Zakłady stosujące prekursory z kategorii 3 posiadają wykaz stosowanych substancji oraz prowadzą ewidencję przychodów i rozchodów.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2023 r. nie zostały przekazane przez Prokuraturę bądź Policję sprawy dotyczące środków zastępczych oraz nie zgłoszono podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi.

Dokonano przeglądu asortymentu znajdującego się w sprzedaży na platformie Allegro Lokalnie w powiecie kłodzkim pod kątem produktów zawierających w swoim składzie HHC-P oraz THC-P. Nie stwierdzono produktów, które zawierają lub mogłyby zawierać w swoim składzie w/w substancje bądź mające cechy sugerujące, że są środkami zastępczymi.

W 2023 roku zutylizowano środki zastępcze znajdujące się w posiadaniu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku, pochodzące z postępowań prowadzonych w latach ubiegłych w sprawie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz ich zniszczenia. W 2023 roku wydano 23 decyzje w sprawie poniesienia kosztów prowadzenia w/w postępowań.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Na terenie powiatu kłodzkiego nadzorem objęto 7 zakładów wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne oraz 15 obiektów udostępniających produkty kosmetyczne. W 2023 roku przeprowadzono 20 kontroli w zakresie oceny realizacji wymogów produkcji, wprowadzania i udostępniania produktów kosmetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W stosunku do roku 2022 przeprowadzono 17 kontroli więcej. Podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych dokonano oceny 598 produktów kosmetycznych.

Najczęściej pojawiające się uchybienia dotyczyły:

- występowania w produktach kosmetycznych substancji zakazanej,
- produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości,
- produktów kosmetycznych bez określonych dat minimalnej trwałości oraz informacji o okresie, w jakim po otwarciu pojemnika, produkt jest bezpieczny i może być stosowany bez szkody dla konsumenta,
- produktów bez wykazu składników, bez numeru partii lub oznaczenia pozwalającego na identyfikację partii produktu,
- produktów kosmetycznych bez etykiet.

W związku z powyższym wydano: 13 decyzji nakazowych, 13 decyzji płatniczych oraz 15 decyzji nakładających kary pieniężne na łączną kwotę 8 700 zł.

Podsumowanie działalności kontrolnej

W roku 2023 w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy Sekcji Higieny Pracy przeprowadzili 221 kontroli (wzrost o 44% w porównaniu z rokiem 2022). W 62 zakładach stwierdzono nieprawidłowości (wzrost o 51% w porównaniu z 2022 rokiem), w wyniku czego wystawiono 64 decyzje nakazowe (wzrost o 72% w porównaniu z 2022 rokiem), 63 decyzje płatnicze (wzrost o 62% w porównaniu z 2022 rokiem) - na łączną kwotę 8 987,34 zł (wzrost o 98,7% w porównaniu z 2022 rokiem) oraz 15 kar pieniężnych na łączną kwotę 8 700 zł. W stwierdzonych nieprawidłowościach najczęściej występowały: brak badań i pomiarów środowiska pracy, brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego, brak lub niezgodna z prawem karta charakterystyki, brak spisu substancji/ mieszanin niebezpiecznych, brak pozwolenia na udostępnianie produktów biobójczych.

Zauważono natomiast poprawę świadomości Pracodawców na terenie powiatu kłodzkiego w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych oraz biologicznych.

W 2023 roku odnotowano wzrost o 34 % ilości zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych – najwięcej zgłoszeń dotyczyło: pylicy azbestowej (3.5) stanowiących 79% wszystkich zgłoszeń, pylicy górników kopalń węgla (3.2) stanowiących 9% wszystkich zgłoszeń, pylicy krzemowej (3.1) stanowiących 5% wszystkich zgłoszeń.

W 2022 roku otrzymano 428 orzeczeń lekarskich, a w 2023 roku otrzymano ich tylko 186. Liczba orzeczeń lekarskich wystawionych przez właściwą jednostkę orzeczniczą zmalała, mimo zwiększonej liczby wydanych skierowań na badania do tych jednostek – 279 w 2023 roku, w porównaniu do 227 w roku 2022, co skutkowało zmniejszoną ilością wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych

VII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH

Liczba placówek pod nadzorem - ogółem 752, w tym:

1. placówki stałe – 155;
2. placówki sezonowe – 541 turnusów zorganizowanych w 93 obiektach, w tym:
  - akcja zimowa – 185 turnusów zorganizowanych w 57 obiektach,
  - akcja letnia – 356 turnusów zorganizowanych w 82 obiektach.

W 2023 r. skontrolowano 153 placówki stałe i 107 placówek sezonowych, w tym 39 wypoczynku zimowego i 68 wypoczynku letniego.

Liczba kontroli – 327, w tym:

- placówki stałe – 220 kontroli,
- placówki sezonowe – 107 kontroli, w tym:
  - akcja zimowa – 39 kontroli w 37 obiektach,
  - akcja letnia – 68 kontroli w 62 obiektach.

Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania na terenie działalności PSSE Kłodzko za 2023 r.

Szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor w Kłodzku obejmował nadzorem 29 szkół podstawowych, 32 zespoły szkół, 4 licea ogólnokształcące, 2 szkoły policealne oraz 2 samodzielne szkoły specjalne. Przeprowadzono 54 kontrole szkół podstawowych, 61 kontroli zespołów szkół (w tym specjalnych), 7 kontroli liceów ogólnokształcących, 3 kontrole szkół specjalnych i 2 kontrole szkół policealnych.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 5 szkołach dotyczące: nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego w 3 szkołach, zapewnienia opieki stomatologicznej w 1 zespole szkół, braku zapewnienia prawidłowych wyników natężenia oświetlenia sztucznego w 2 placówkach oraz braku zapewnienia miejsca na podręczniki i przybory szkolne w 1 zespole szkół i 1 liceum.

W trakcie kontroli oceniano rozkłady zajęć lekcyjnych i nie stwierdzono nieprawidłowości- oceniono 613 oddziałów w 45 szkołach. Dokonywano także oceny ergonomii mebli, gdzie również nie stwierdzono nieprawidłowości- badaniami objęto ogółem 2 432 stanowiska w 66 placówkach. Ocenie poddano również obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych- badaniami w tym zakresie objęto 320 dzieci w 18 oddziałach. Wagę tornistra szkolnego powyżej 15% masy ciała stwierdzono u 49 uczniów w 15 oddziałach, w 8 szkołach podstawowych.

Kontroli poddano także 50 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej- nie stwierdzono zastrzeżeń. Opieka stomatologiczna jest zapewniona w 22 szkołach na 69 skontrolowanych, w 2 szkołach funkcjonują gabinety stomatologiczne w 18 zapewniono opiekę w dentobusie.

Żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w roku 2023 obejmował nadzorem 18 żłobków, 32 przedszkola i 4 inne formy wychowania przedszkolnego. Przeprowadzono 21 kontroli w żłobkach oraz 40 kontroli w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Internaty i bursy, zakłady z pobytem całodobowym oraz pobytem dziennym i całodobowym

W 2023 r. przeprowadzono 3 kontrole placówek wsparcia dziennego. Skontrolowano 3 internaty (w zespołach szkół), 2 domy pomocy społecznej, 6 placówek opiekuńczo wychowawczych, 4 domy wczasów dziecięcych. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego w 1 zespole placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Szkoły wyższe

Skontrolowano 2 szkoły wyższe niepubliczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Państwowy Powiatowy Inspektor w Kłodzku obejmował nadzorem także wypoczynek dzieci i młodzieży. Zgodnie z elektroniczną bazą wypoczynku, w 2023 roku na terenie powiatu kłodzkiego zarejestrowano 185 turnusów wypoczynku zimowego i 356 turnusów wypoczynku letniego.

1. Tabela. Liczba skontrolowanych turnusów z elektronicznej bazy wypoczynku zimowego i liczba skontrolowanych obiektów, w których zorganizowano zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w gminach powiatu kłodzkiego w rozbiciu na poszczególne gminy za rok 2023.

Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży 2023 r.				
Gmina	Liczba turnusów	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych
Miasto i Gmina Bystrzyca Kłodzka	22	7	6	6
Miasto i Gmina Stronie Śląskie	65	8	18	8
Miasto i Gmina Szczytna	5	2	3	2
Miasto Kudowa-Zdrój	9	2	3	2
Miasto Duszniki-Zdrój	12	3	6	3
Gmina Lewin Kłodzki	15	2	2	2
Miasto i Gmina Międzyzlesie	5	1	2	1

Miasto Polanica-Zdrój	4	3	3	3
Miasto i Gmina Radków	13	3	4	3
Gmina Nowa Ruda	2	1	1	1
Miasto Nowa Ruda	17	4	4	3
Miasto i Gmina Łądek-Zdrój	10	3	4	3
Miasto Kłodzko	6	0	1	0
Gmina Kłodzko	0	0	0	0
Razem turnusów	185	39	57	37

Największą liczbę turnusów wypoczynku zimowego zorganizowano w Mieście i Gminie Stronie Śląskie- 65 turnusów w 18 obiektach, w Gminie Bystrzyca Kłodzka- 22 turnusy w 6 obiektach oraz w Mieście Nowa Ruda– 17 turnusów w 4 obiektach. W 2023 r. na terenie powiatu kłodzkiego zorganizowano 185 turnusów wypoczynku zimowego w 57 obiektach. Skontrolowano 39 turnusów wypoczynku zimowego w 37 obiektach.

2) Tabela. Liczba skontrolowanych turnusów z elektronicznej bazy wypoczynku letniego i liczba skontrolowanych obiektów, w których zorganizowano letni wypoczynek dzieci i młodzieży w gminach powiatu kłodzkiego w rozbiciu na poszczególne gminy za rok 2023.

Wypoczynek letni dzieci i młodzieży 2023 r.				
Gmina	Liczba turnusów	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych
Miasto i Gmina Bystrzyca Kłodzka	60	11	12	9
Miasto i Gmina Stronie Śląskie	100	14	21	14
Miasto i Gmina Szczytna	22	3	3	3
Miasto Kudowa-Zdrój	11	4	4	4
Miasto Duszniki-Zdrój	23	5	9	5
Gmina Lewin Kłodzki	19	3	3	3
Miasto i Gmina Międzyzlesie	11	3	3	3
Miasto Polanica-Zdrój	5	3	4	3
Miasto i Gmina Radków	28	6	6	5
Gmina Nowa Ruda	7	4	3	3
Miasto Nowa Ruda	32	4	3	2
Miasto i Gmina Łądek-Zdrój	17	5	6	5
Miasto Kłodzko	21	3	5	3
Gmina Kłodzko	0	0	0	0
Razem turnusów	356	68	82	62

Największą liczbę turnusów wypoczynku letniego zorganizowano w Mieście i Gminie Stronie Śląskie- 100 turnusów w 21 obiektach, w Gminie Bystrzyca Kłodzka- 60 turnusów w 12 obiektach. W 2023 r. na terenie powiatu kłodzkiego zorganizowano 356 turnusów wypoczynku letniego w 82 obiektach. Skontrolowano 68 turnusów wypoczynku letniego w 62 obiektach.

VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMITÓW UŻYTKU

W 2023 roku w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli znajdowały się 2 124 obiekty, z czego skontrolowano 835 obiektów żywności i żywienia.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 1701 kontroli, wydano 711 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie obowiązków oraz 1 211 decyzji obciążających opłatą za przeprowadzone czynności kontrolne, na łączną kwotę 108 382 zł. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożono 249 mandatów karnych na łączną kwotę 73 700 zł.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów w 2023 r. oceniano zgodnie z ustalonymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi obowiązujące przepisy prawne.

Lp.	Grupa obiektów	Liczba obiektów w rejestrze	
		2022 r.	2023 r.
1.	ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOŚCI	261 (w tym 188 zakładów produkcji pierwotnej)	282 (w tym 194 zakłady produkcji pierwotnej)
2.	ZAKŁADY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ	895	880

3.	ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO	otwartego	690	612
		zamkniętego	337	336
4.	MIEJSCA PRODUKCJI I OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ		10	14
RAZEM			2193	2124

Celem Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia w 2023 r. było sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kłodzkiego poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej oraz edukacyjnej i zdrowotnej wobec kontrolowanych zakładów, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia.

W nadzorowanych zakładach kontrole sanitarne były przeprowadzane w większości zakładów zgodnie z ustalonym harmonogramem kontroli na rok 2023, a także jako kontrole:

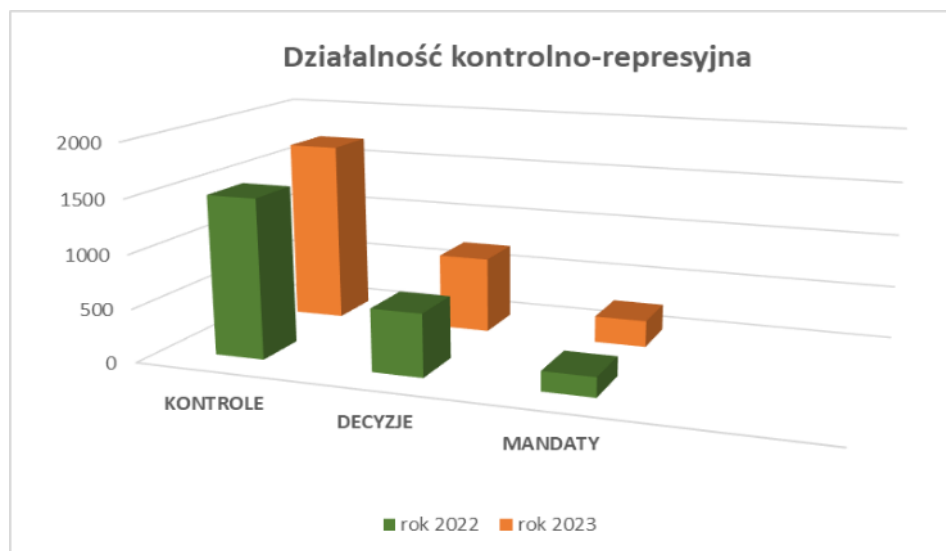
- interwencyjne wynikające ze zgłoszeń obywateli,
- sprawdzające wykonanie obowiązków nakładanych na przedsiębiorców decyzjami administracyjnymi,
- tematyczne, m.in. wynikające z działań podejmowanych w ramach systemu RASFF,
- związane z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu.

W trakcie wakacji i ferii zimowych przeprowadzano kontrole w zakładach, w których przebywały zorganizowane grupy dzieci i młodzieży, kontrole w tych zakładach dotyczyły głównie oceny stanu sanitarnego zakładów i oceny jakości żywienia – większość tych kontroli potwierdziła prawidłowy stan sanitarny zakładów i poprawę jakości żywienia.

Najczęściej stwierdzane uchybienia w obiektach objętych nadzorem to między innymi:

- brak środków do mycia i dezynfekcji rąk przy umywalkach do mycia rąk,
- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, podłogi),
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny sprzętu produkcyjnego,
- obecność środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,

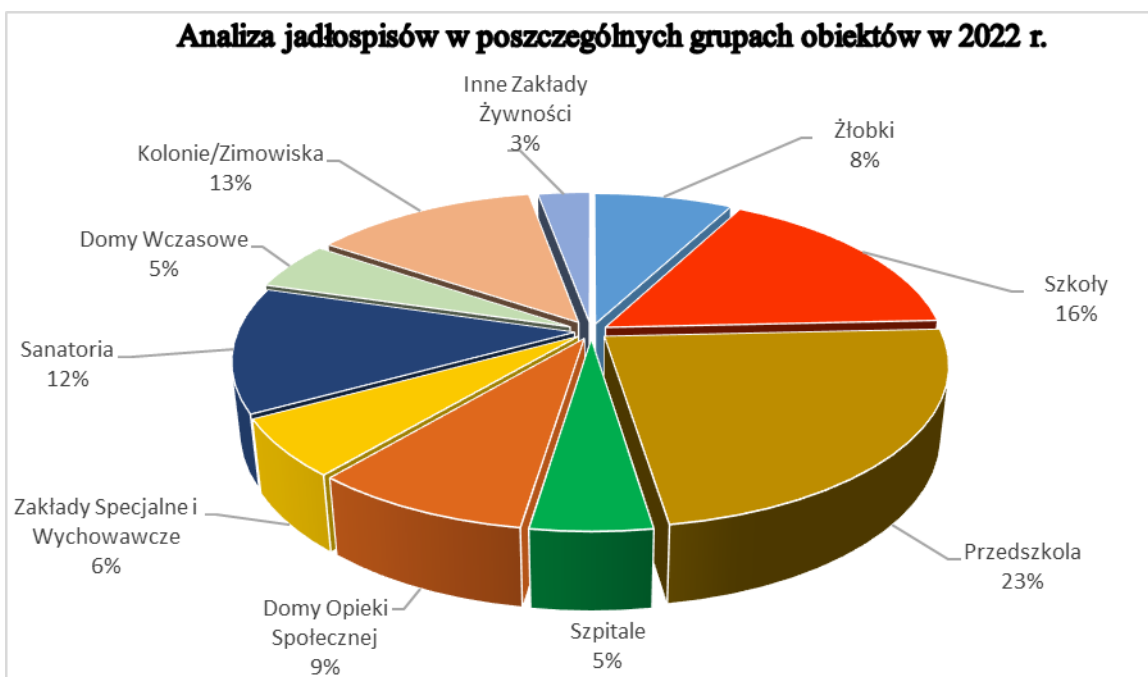
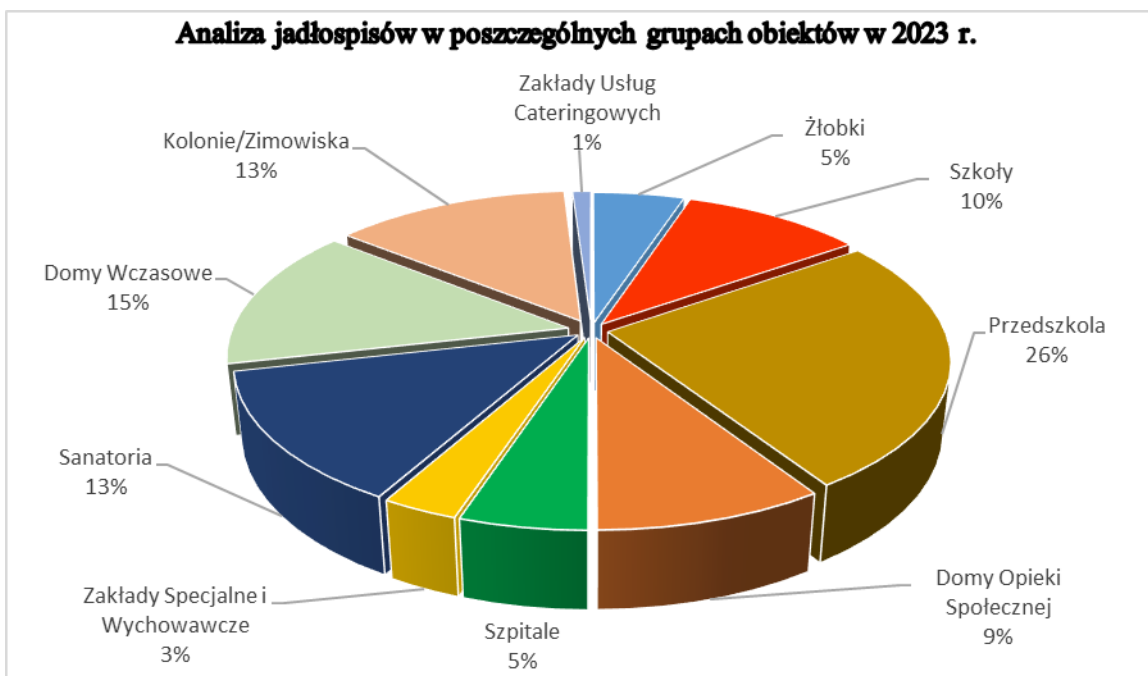
- brak prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi i odpadami pochodzenia zwierzęcego,
- brak wdrożonych zasad systemu HACCP,
- brak wdrożonych wytycznych dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej GHP/GMP.

Oceny żywienia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w 2023 roku na terenie powiatu kłodzkiego przeprowadził ocenę żywienia w 98 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Analizy dokonano w celu określenia jakości i sposobu żywienia na podstawie oceny jadłospisów dekadowych w następujących grupach obiektów:

- bloki żywienia w domach opieki społecznej – 9 w tym, w systemie cateringowym – 1;
- stołówki szkolne – 10 w tym, w systemie cateringowym – 1;
- stołówki w przedszkolach – 25 w tym, w systemie cateringowym – 4;
- bloki żywienia w żłobkach – 5 w tym, w systemie cateringowym – 3;
- bloki żywienia w szpitalach – 5 w tym, w systemie cateringowym – 1;
- bloki żywienia w sanatoriach – 13;
- bloki żywienia w zakładach specjalnych i wychowawczych – 3;
- bloki żywienia w domach wczasowych – 14;
- stołówki podczas zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży – 13;
- zakłady usług cateringowych – 1.

W przedłożonych jadłospisach w większości stosowano zasady racjonalnego żywienia, zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia, jak również spełniały one wymogi obowiązujących przepisów prawa żywnościowego, tj.:

- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach;

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

W części ocenianych jadłospisów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- braku potraw z udziałem produktów z grupy „nasiona roślin strączkowych”;
- braku dodatku warzywno-owocowego zarówno w formie surowej jak i przetworzonej;
- braku odpowiedniej ilości (co najmniej dwóch porcji każdego dnia) mleka w postaci napojów lub produktów mlecznych;
- planowania produktów wysokoprzetworzonych oraz z wysoką zawartością cukru;
- nieprecyzyjnego podawania informacji o substancjach i produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji.

W sprawie w/w nieprawidłowości prowadzone było postępowania administracyjne. Podjęte działania skutkowały tym, że na przestrzeni roku 2023 nieprawidłowości w zakresie jakości żywienia zostały w większości wyeliminowane.

Porównując analizy jadłospisów dekadowych przeprowadzone w latach 2022 i 2023 można stwierdzić, iż kierujący zakładami żywienia zbiorowego sukcesywnie wprowadzają działania korygujące, które mają na celu poprawę jakości planowanych jadłospisów i sposobu żywienia.

Badania żywności i przedmiotów użytku

W 2023 roku pobrano do badań w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu próbki środków spożywczych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ilości 254, w tym 29 próbek pobranych w sanatoriach uzdrowiskowych w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego (Sanatorium „Wielka Pieniawa” w Polanicy-Zdrój oraz Sanatorium „Polonia” w Kudowie-Zdrój) oraz 1 próbka w związku z informacją klienta dot. środka spożywczego o niewłaściwej jakości zdrowotnej z grupy przetwory i produkty owocowe - Hortex Leon i przyjaciele sok jabłko 100% (podejrzenie obecności pleśni w w.w. produkcie). Próbki pobrano w sklepach, hurtowniach, zakładach produkcyjnych, rozlewniach wód, aptekach, zakładach żywienia zbiorowego, a także w gospodarstwach rolnych na terenie powiatu kłodzkiego i zbadano w następujących kierunkach:

- jakość mikrobiologiczna w następujących środkach spożywczych: owoce; mięso, podroby, produkty mięsne i surowe wyroby mięsne; drób, podroby, produkty

- drobiarskie, surowe wyroby mięsne drobiowe, jaja i produkty jajeczne; ryby, owoce morza i ich przetwory; warzywa; wyroby garmażeryjne i kulinarne; mleko i przetwory mleczne; wody; żywność dla dzieci;
- zawartość metali- w wodach mineralnych; w żywności dla dzieci; w ziarnach zbóż i przetworach zbożowo – mącznych; w orzechach; w owocach; w warzywach; w herbacie, w suplementach diety; w wyrobach cukierniczych i ciastkarskich;
  - pestycydy- w owocach, warzywach, w podrobach, w ziarnach roślin oleistych;
  - mikotoksyny i alkaloidy sporyszu– w ziarnach zbóż i przetworach zbożowych, w żywności dla dzieci, w owocach, w napojach alkoholowych;
  - alkaloidy pirolizydynowe – w herbatach, w suplementach diety;
  - azotany – w warzywach;
  - zawartość substancji dodatkowych– w mleku i przetworach mlecznych, w produktach mięsnych; w przetworach rybnych; w wyrobach cukierniczych i ciastkarskich; w żywności specjalnego przeznaczenia medycznego; w napojach gazowanych;
  - migracja specyficzna– w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
  - histamina– w rybach i ich przetworach;
  - zawartość związków mineralnych i witamin w suplementach diety oraz napojach bezalkoholowych;
  - akryloamid - w wyrobach garmażeryjnych i kulinarnych;
  - kryteria czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych;
  - WWA- w suplementach i koncentratów spożywczych;
  - zawartość izomerów trans kwasów tłuszczowych w tłuszczu roślinnym;
  - antybiotykooporność w mięsie świeżym;
  - oznaczanie zawartości / obecności glutenu- w wyrobach garmażeryjnych i kulinarnych;
  - wykrywanie orzeszków ziemnych / białka orzeszków ziemnych oraz ocena oznakowania w wyrobach cukierniczych i ciastkarskich;
  - ocena prawidłowości oznakowania w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia i w innych produktach z w.w. grup asortymentowych.

W porównaniu do roku 2022 liczba pobranych próbek w 2023 r. wzrosła ok 30 %, jednocześnie zmniejszyła się liczba kwestionowanych próbek.

Ocena działań w ramach systemu RASFF

W 2023 roku w ramach systemów wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi produktami żywnościowymi i środkami żywienia zwierząt (RASFF) otrzymano 49 powiadomień alarmowych i informacyjnych. Powiadomienia opracowywane są w związku z nieprawidłowymi wynikami badań próbek pobranych zgodnie z planowanym poborem próbek do badań, jak również w reakcji na sygnały otrzymywane od konsumentów.

W przypadku otrzymania powiadomienia pracownicy Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia przeprowadzali w trybie pilnym, tj. do 48 godzin postępowanie wyjaśniające, celem sprawdzenia, czy określona w powiadomieniu partia kwestionowanego środka spożywczego lub przedmiotu do kontaktu z żywnością znajduje się w obrocie. W większości zakładów przedsiębiorcy otrzymywali informację od dostawców o konieczności wycofania kwestionowanych produktów z obrotu lub samodzielnie wycofywali produkty z obrotu.

W porównaniu do 2022 r. liczba powiadomień w ramach systemu RASFF uległa zmniejszeniu, co może świadczyć o poprawie jakości środków spożywczych i przedmiotów użytku.

Interwencje

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w 2023 r. wpłynęły 23 wnioski od konsumentów z powiatu kłodzkiego dotyczące nieprawidłowości przy produkcji i obrocie żywnością.

Zarzuty potwierdziły się w 13 przypadkach i dotyczyły poniżej wymienionych zakładów:

1. Delikatesy Centrum, ul. Warty 2, 57-300 Kłodzko.
2. Pensjonat Margarita, ul. Graniczna 55, 57-340 Duszniki-Zdrój.
3. Sklep p/ Stacji MOYA, ul. Objazdowa 26B, 57-300 Kłodzko.
4. Gospoda Harenda, ul. Jana Kasprowicza 34, 57-450 Ludwikowice Kłodzkie.
5. Restauracja „Fabryka Smaków”, ul. Zdrojowa 11, 57-320 Polanica-Zdrój.
6. Hotel Geovita, ul. Graniczna 14, 57-540 Łądek-Zdrój.
7. DINO, ul. Kłodzka 69c, 57-360 Ołdrzychowice Kłodzkie.
8. Sklep spożywczy „Jędrus”, ul. Tumska 2, 57-300 Kłodzko.
9. Sklep spożywczy „Swojskie Smaki”, ul. Wojska Polskiego 13A, 57-320 Polanica-Zdrój.
10. Placówka dla Osób Niesamodzielnych HILLTOM ul. Kłodzka 50B, 57-540 Łądek-Zdrój.
11. Sklep Intermarche, ul. Kłodzka 7, 57-320 Polanica-Zdrój.

12. Szkoła Podstawowa nr 3 im. 100-lecia Odzyskania Niepodległości, ul. T. Kościuszki 58, 57-350 Kudowa-Zdrój.

13. Restauracja Qlinarnie, ul. Wojska Polskiego 1b, 57-340 Duszniki-Zdrój.

Potwierdzone zarzuty dotyczyły m.in.

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i po terminie przydatności do spożycia,
- nieprawidłowych warunków sanitarno-technicznych,
- braku orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- niezachowania higieny sprzedaży przez personel,
- nieprawidłowego przechowywania odpadów,
- nieprawidłowej jakości wydawanych posiłków.

Ponadto do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku wpłynęły 43 informacje niespełniające warunków formalnych wniosku, w tym: zgłoszone telefonicznie, nie potwierdzone następnie w formie pisemnej, bądź ustnie do protokołu. Zgłoszenia te były całkowicie anonimowe, bądź z podaniem tylko imienia i nazwiska albo także adresu. Pomimo niespełnienia warunków formalnych wykorzystano w nadzorze 32 zgłoszenia.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2023 roku działalność Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikała z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia, Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obecnej sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb środowiska lokalnego.

Poniższe działania realizowane są w ramach „Powiatowego Programu Zapobiegania Przemocności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2022-2025”.

1. „ARS, czyli jak dbać miłość”					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Program kształtuje prozdrowotne postawy i zachowania młodych ludzi. Ogranicza podejmowanie przez nich ryzykownych zachowań, co w konsekwencji wpływa korzystnie na zdrowie i jakość życia przyszłych rodziców i ich potomstwa	Ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodząca w dorosłe życie	Uczniowie klas I-III szkół ponadpodstawowych	872	403
2. „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Program opiera się na kształtowaniu właściwych postaw i zachowań. Pozwala młodzieży skutecznie radzić sobie z problemami życiowymi. Wyposaża ich w wiedzę i umiejętności wpływające na jakość życia i dobre funkcjonowanie w sferze fizycznej, psychicznej oraz społecznej	Zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę	Uczniowie klas I-IV szkół ponadpodstawowych i rodzice	1321	1414
3. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę”					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Program rozwija zainteresowania uczniów Promuje aktywność fizyczną, uczy zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru	Kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną	Uczniowie klas I-VIII szkół podstawowych, rodzice	2839	3663
4. „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Działania programowe realizowane są w oparciu o Harmonogram realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS opracowany na lata 2022-2026”. Zapewnia	Wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiany postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za	Uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych i I-IV szkół ponadpodstawowych	2684	1873

	odpowiedni dostęp do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV	własne zdrowie i życie			
5.	„Bieg po zdrowie”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Program zapobiega inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazuje atrakcyjność życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego	Zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów	Uczniowie klas IV szkół podstawowych, rodzice	376	228
6.	„Skąd się biorą produkty ekologiczne”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych w zakresie właściwego żywienia już od najmłodszych lat z uwzględnieniem czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne	Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat	Dzieci w wieku 4-6 lat i rodzice	278	411
7.	„Czyste Powietrze Wokół Nas”				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Programu stanowi pierwsze, bardzo ważne ogniwo edukacji antytytoniowej dzieci. Umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy	Kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi	Dzieci w wieku 4-6 lat, rodzice	1012	851
8.	Nowe substancje psychoaktywne				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Promowanie działań mających wpływ na kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz zwrócenie uwagi na konsekwencje zdrowotne i prawne związane z zażywaniem nowych substancji psychoaktywnych	Zwrócenie uwagi na zagrożenia wynikające z zażywaniem nowych substancji psychoaktywnych	Uczniowie szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, klienci galerii	2297	2674

9. <i>Akcja Zima</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Popularyzacja wiedzy na temat właściwych i bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych	Zmniejszenie ryzyka występowania zagrożeń zdrowotnych w okresie ferii zimowych	Dzieci i młodzież uczestniczy wycieczki wycieczki zimowego w wieku 7-18 lat, wychowawcy i opiekunowie	265	1116
10. <i>Światowy Dzień Zdrowia</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Zwrócenie uwagi na problemy w obszarze zdrowia publicznego na świecie	„Zdrowie dla wszystkich”	Uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, pracownicy szkół	2844	2357
11. <i>Światowy Dzień bez Tytoniu</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Zwrócenie uwagi na szkodliwość palenia tytoniu	„Uprawiaj żywność, nie tytoń”	Uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, pracownicy szkół	1544	2918
12. <i>Akcja Letnia</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Popularyzacja wiedzy na temat właściwych i bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży podczas wycieczki letniego	Zmniejszenie występowania zagrożeń zdrowotnych w okresie wakacji	Dzieci i młodzież uczestniczy wycieczki letniego w wieku 7-18 lat, wychowawcy, opiekunowie	944	2651
13. <i>Światowy Dzień Rzucania Palenia</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Promocja zdrowego stylu życia wolnego od dymu tytoniowego	Zwiększenie świadomości nt. skutków zdrowotnych związanych z paleniem tytoniu oraz zachęcenie palaczy do zerwania z nałogiem	Uczniowie szkół podstawowych, szkoły branżowej, nauczyciele, pracownicy szkół	1549	2750
14. <i>Światowy Dzień Seniora</i>					
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Promowanie zdrowego stylu życia wśród osób starszych	Zwrócenie uwagi na rolę seniorów w społeczeństwie i zwiększenie integracji	Uczniowie szkół podstawowych, szkół ponadpodstawo-	106	181

		między pokoleniami.	wych, seniorzy		
15.	Miesiąc profilaktyki raka piersi				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Zachęcanie kobiet do badań profilaktycznych tj. samobadania piersi, badań lekarskich, badań mammograficznych	Zwiększenie poziomu wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka piersi	Uczniowie szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, pracownicy szkół, klienci galerii	2520	1420
16.	Profilaktyka COVID				
	Opis interwencji	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Zachęcanie do szczepień ochronnych	Propagowanie szczepień przeciwko COVID-19	Uczniowie szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, pracownicy szkół	2453	1665
17.	Światowy Dzień AIDS				
	Opis interwencji	Cel/hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2022	2023
	Zachęcenie do testowania w kierunku HIV, obalenie stereotypów i mitów dotyczących wirusa	„Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś”	Uczniowie szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych	688	1536

W 2023 roku koordynowanych i realizowanych było 7 programów edukacyjnych: „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, „Trzymaj Formę!”, „Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, opracowany na lata 2022-2026”, „Bieg po Zdrowie”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Czyste Powietrze Wokół Nas”.

Oraz 10 akcji: „Światowy Dzień Zdrowia”, „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”, „Nowe substancje psychoaktywne”, „Światowy Dzień AIDS”, „Światowy Dzień Seniora”, „Miesiąc profilaktyki raka piersi”, „Profilaktyka COVID”, „Akcja Letnia”, „Akcja Zimowa”.

Ogółem w programach i akcjach wzięło udział 28.111 dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Ponadto z inicjatywy pracowników Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w szkołach na terenie powiatu w 2023 roku podjęto dodatkowe działania edukacyjne z zakresu profilaktyki, którymi objęto 3.708 osób.

Porównując rok 2023 z rokiem 2022 liczba osób objętych działaniami utrzymuje się na porównywalnym poziomie, tj. w 2022 roku ogółem zasięg wyniósł 31.114 osób, natomiast w 2023 roku 31.819 osób.

X. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Na terenie powiatu kłodzkiego badania laboratoryjne wykonywane są w Oddziale Laboratoryjnym w ramach Zintegrowanego Systemu Badań Laboratoryjnych. PSSE w Kłodzku obsługuje trzy powiaty: kłodzki, ząbkowicki i dzierzoniowski– wykonywane są dla tych powiatów badania próbek wody oraz dodatkowo dla powiatu kłodzkiego i ząbkowickiego badania do celów sanitarno-higienicznych. Laboratorium posiada akredytację PCA, która jest obiektywnym dowodem na to, iż działa zgodnie z najlepszą praktyką laboratoryjną oraz posiada kompetencje techniczne w zakresie akredytowanych metod badawczych. Akredytacja potwierdza wiarygodność wyników badań oraz świadczy o wysokiej jakości usług i kompetencji personelu.

W 2023 roku Laboratorium w ramach nadzoru wykonało 3 793 badań a w zakresie usług zleconych 5 747 badań. Natomiast oznaczeń w ramach nadzoru było 10 603 a w zakresie usług zleconych 12 817 oznaczeń.

W listopadzie 2023 r. na wniosek Laboratorium przeprowadzona została ocena zewnętrzna przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji. Ocena obejmowała kompetencje Laboratorium w obszarach badań objętych aktualnym zakresem akredytacji .

W wyniku oceny nie stwierdzono żadnych niezgodności i uzyskano nowy zakres akredytacji AB 681 nr17, wydanie z dnia 11.10.2023 r. (dostępny na stronie pca.gov.pl).

Ponadto Laboratorium oprócz działalności laboratoryjnej uczestniczy, w ograniczonym zakresie, w działalności dydaktycznej poprzez zaangażowanie w ramach praktyk studenckich oraz praktyk zawodowych.

Laboratorium wyposażone jest w nowoczesną, specjalistyczną aparaturę badawczą, monitorowaną zgodnie ze standardami międzynarodowymi i krajowymi, które w związku z nowymi zadaniami jest uzupełniane lub wymieniane na nowe.

W 2023 Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku otrzymało środki unijne w wysokości 150 tys. PLN na zakup sprzętu laboratoryjnego. Środki otrzymane zostały w ramach realizacji przedsięwzięcia:

„Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno–epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania” nr POIS.11.03.00-00-0192/22. Celem projektu była poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej po pandemii COVID-19 oraz wzmocnienie jego długofalowej odporności poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i sprzętowej powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych. Beneficjent: Główny Inspektorat Sanitarny.

W ramach realizacji tego przedsięwzięcia Laboratorium wzbogaciło się o niezbędny sprzęt: komorę laminarną, wagę analityczną, spektrofotometr, stację uzdatniania wody, mętnościomierz oraz lodówki laboratoryjne. Sprzęt ten przyczyni się do sprawniejszej pracy Laboratorium, unowocześni pracę co przełoży się bezpośrednio na zadowolenie obsługiwanego klienta.

PODSUMOWANIE

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie kłodzkim w zakresie chorób zakaźnych jest korzystniejsza w porównaniu do tej sprzed roku.

Ilość osób uporczywie uchylających się od szczepień w porównaniu do roku 2022 wyraźnie wzrosła. Uchylanie się od szczepień obok zakażeń szpitalnych stanowi obecnie największe zagrożenie epidemiologiczne.

Kontrole w obiektach użyteczności publicznej w 2023 roku nie wykazały istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi. Porównując z rokiem poprzednim stan sanitarny skontrolowanych obiektów został utrzymany na podobnym poziomie.

Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę do spożycia przez ludzi wykazał, iż zapewniono bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

Przeprowadzono większą liczbę kontroli przez Sekcję Higieny Pracy w porównaniu do roku 2022. W części zakładów stwierdzono nieprawidłowości w postaci : braku badań i pomiarów środowiska pracy, braku lub nieprawidłowej oceny ryzyka zawodowego, braku lub

niezgodności z prawem karty charakterystyki, braku spisu substancji/ mieszanin niebezpiecznych czy braku pozwolenia na udostępnianie produktów biobójczych.

Zauważono poprawę świadomości Pracodawców na terenie powiatu kłodzkiego w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych oraz biologicznych. W 2023 roku odnotowano wzrost wpływu zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych, zgłoszenia te najczęściej dotyczyły pylicy azbestowej oraz pylicy górników kopalń węgla.

Kontrole warunków stanu sanitarnego i technicznego w placówkach oświatowych na terenie powiatu kłodzkiego wykazały w większości dobry stan sanitarny i techniczny obiektów.

W placówkach oświatowo-wychowawczych w porównaniu do 2022 r. wzrosła liczba prowadzonych prac remontowych zmierzających do poprawy stanu sanitarno-technicznego tych placówek. W remontowanych placówkach znacznie poprawia się funkcjonalność pomieszczeń i estetyka obiektów, co w bezpośredni sposób przekłada się na poprawę warunków pobytu i nauki uczniów w tych placówkach.

Opieką stomatologiczną w 2023 roku objęte były 22 szkoły na 69 skontrolowanych a dla porównania w roku 2022 na 50 skontrolowanych szkół, tylko w 1 szkole funkcjonował gabinet stomatologiczny, który sprawował opiekę stomatologiczną nad uczniami 3 szkół na terenie gminy Kudowa -Zdrój.

W szkołach powiatu kłodzkiego brak jest rozwiązań systemowych w zakresie udzielania uczniom opieki stomatologicznej. Zapewnienie uczniom możliwości korzystania z gabinetu dentystycznego należy do zadań organu prowadzącego szkołę i zgodnie z Ustawą z dnia 11 czerwca 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami należy do podstawowych elementów opieki zdrowotnej realizowanej w szkole.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia nadal kontynuowany jest zintensyfikowany nadzór nad zakładami produkcji i obrotu żywnością, zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego.

W obiektach żywieniowo– żywnościowych stan sanitarny ulega pozytywnym zmianom. Systematycznie poprawia się jakość środków spożywczych o czym świadczy mała ilość próbek kwestionowanych i zmniejszająca się liczba otrzymywanych powiadomień w ramach systemu RASF. Jest to wynikiem poprawy stanu sanitarno– technicznego zakładów, przestrzegania ogólnych zasad higieny w produkcji, obrocie, transporcie, wdrożenia i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej (GHP, GMP, HACCP). Sprawowany nad

zakładami nadzór sanitarny przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa konsumentów spożywających wyprodukowaną i wprowadzoną do obrotu żywność.

W roku 2023 pracownicy wszystkich działów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku prowadzili podczas kontroli działania edukacyjno-informacyjne z zakresu ustawy Prawo atomowe. Zgodnie z ustawą kierownicy jednostek wykonujących działalność, w której występują pomieszczenia stałej pracy, w których łączny czas przebywania tego samego pracownika w ciągu jednej doby przekracza 4 godziny, zlokalizowane: pod ziemią, wewnątrz pomieszczeń na poziomie parteru lub piwnicy oraz związane z uzdatnianiem wód podziemnych na terenach, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu w znacznej liczbie budynków może przekroczyć poziom odniesienia (300 Bq/m^3), są zobowiązani m.in. do wykonywania pomiaru stężenia radonu oraz podejmowania działań zapewniających ograniczenie i optymalizację narażenia pracowników na radon w miejscu pracy.

Mając na uwadze ochronę zdrowia ludzkiego przed chorobami zakaźnymi oraz dbając o bezpieczeństwo wody, Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kłodzku ciągle doskonali funkcjonujący system zarządzania. Oddział Laboratoryjny na bieżąco aktualizuje i w miarę możliwości rozszerza zakres akredytacji szczególnie w obszarach regulowanych prawnie. W związku z tym, wdraża i waliduje nowe metody badań w zakresie diagnostyki medycznej oraz oceny jakości wody.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY W KŁODZKU

Teresa Józefiak

(pismo wydane w postaci elektronicznej,
podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym)